

Geçmişteki Travmatik Yaşam Olayları ve Alkol Bağımlılığı Arasındaki İlişkilerin Araştırılması

Mırsal H., Kalyoncu A., Pektaş Ö., Yazıcı A., Yalnız Ö., Mırsal N., Ünlü E.M., M. Beyazyürek

Balıklı Rum Hast., Anatolia Klinikleri, İstanbul

Yetişkin yaşlarındaki travmatik yaşantılarla alkol bağımlılığı arasındaki ilişkileri araştıran bir çok çalışma vardır. Özellikle Posttravmatik Stres Bozukluğu ile bağımlılık ilişkisi değişik yönleri ile çalışılmıştır. Diğer yandan alkol bağımlılığının oluşumu psikodinamik açıdan travma yaklaşımları ile açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada alkol bağımlılarındaki geçmişteki travmatik yaşantılar araştırılmıştır.

Çalışmaya DSM IV tanı ölçütlerine göre alkol bağımlılığı tanısı alan 60 hasta alınmıştır. Hastalar kliniğe yatış sırasına göre rastgele seçilmiş olup kontrol grubu olarak; yaş ve cinsiyet olarak denk düşen, alkol kullanıp kullanmadığına bakılmaksızın hasta yakınlarından ve çalışan personelden olmak üzere 40 kişi kullanılmıştır. Bağımlılara ve sağlıklı gönüllülere sosyodemografik ve klinik özellikleri içeren veri formu ile travmatik yaşam olaylarını sormaya yönelik yarı yapılandırılmış anket formu uygulanmıştır. Anket formu ilk 20 yaş içindeki; anne ölümü, baba ölümü, anne baba boşanması, aile içi huzursuzluk, annede önemli hastalık, babada önemli hastalık, evlatlık verilme, babanın evi terk etmesi, annenin evi terk etmesi, organ kaybı, kaza, ameliyat süregiden hastalık, fiziksel şiddete maruz kalma, anne ilgisizliği, baba ilgisizliği, cinsel istismar-taciz, kardeş kaybı, kardeş hastalığı durumlarını tespit etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Bilgi doğrudan hastada alınmış ancak bazı durumlarda güvenilir yakın bilgisine başvurulmuştur. Çalışmaya alınanların yaş ortalaması 44,5 (ss=7,3) tür. En yüksek travmatik yaşantı grup ayrımı yapılmadan "aile içi huzursuzluk" bölümünde saptanmıştır (%36). İki grup arasında yapılan değerlendirmelerde; anne baba boşanması ($\chi^2=7,2$ df=1 p<0,005), aile içi huzursuzluk ($\chi^2=17,7$ df=2 p<0,001), babanın evi terk etmesi ($\chi^2=10,7$ df=1 p<0,001), annenin evi terk etmesi ($\chi^2=4,1$ df=1 p<0,005), ameliyat ($\chi^2=8,1$ df=1 p<0,001), fiziksel şiddete maruz kalma ($\chi^2=3,3$ df=1 p<0,05), annenin ilgisizliği ($\chi^2=18,9$ df=1 p<0,0001), babanın ilgisizliği ($\chi^2=16,7$ df=1 p<0,0001), cinsel istismar-taciz ($\chi^2=6,4$ df=1 p<0,005), kardeş hastalığı ($\chi^2=4,8$ df=1 p<0,005), anlamlı istatistiksel farklılıklar bulunmuştur.

Elde edilen sonuçlar alkol bağımlılığında geçmişteki travmatik yaşantıların bağımlılık sürecine etkili olduğunu düşündürmektedir. Bu etkinin kaynağının doğrudan travmatik yaşantı olup olmadığı belirgin değildir. Bu konuda kapsamlı çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Kaynaklar :

- 1- Helzer J, Robins L, McEvoy L: Posttraumatic stress disorder in the general population: Findings of The Epidemiologic Catchment Area Survey. N Engl J Med 317: 1630-1634, 1987.
- 2- Nadelson C, Notman M: Psychodynamics of sexual assault experiences. In Stuart I, Greer J (eds). Victims of Sexual Aggression: Treatment of Children Women and Men. New York, Van Reinhold, 1984, pp3-17.
- 3- Spiegel D: Hypnosis in the treatment of posttraumatic stress disorder. Psychiatr Clin North Am 12(2): 295-305,1989.
- 4- Langlay M: Posttraumatic Stress Disorder and Addiction: What Are the Links: N.S. Miller (ed), The principles and practice of Addictions in Psychiatry. W.B Saunders Company, pp 279-296, 1997.